Museoliitto

Jotta museossa on hyvä olla.

Strategiamme 2027-2031

18.9.2026

Museoiden menestystä rakentamassa

Museoliiton tehtävänä on rakentaa yhdessä museoiden menestystä. Kokoamme suomalaista museokenttää, vahvistamme museoiden yhteistä ääntä ja vaikutamme siihen, että museoilla on mahdollisimman hyvät edellytykset onnistua tehtävässään. Vahva luottamuspääoma, Museokortti, vakaa taloudellinen perusta ja viime vuosina vahvistunut edunvalvonta antavat hyvän pohjan strategiakaudelle 2027–2031.

Toimintaympäristön muutos tekee tehtävästämme samalla entistä tärkeämmän. Julkisen rahoituksen ennakoitavuus heikkenee, museoiden toimintaedellytykset eriytyvät ja museoiden yhteiskunnallinen merkitys on kyettävä tekemään näkyväksi yhä uudelleen. Museoliittoon kohdistuvat odotukset kasvavat samalla, kun meidän on pystyttävä suuntaamaan omat voimavaramme entistä tarkemmin sinne, missä niillä syntyy suurin vaikutus.

Strategiakaudella yksi merkittävimmistä museoalan toimintaympäristön muutoksista liittyy digitalisaation ja tekoälyn nopeaan kehitykseen. Museoliiton tavoitteena on varmistaa, että museoala hyödyntää muutoksen tarjoamat mahdollisuudet vastuullisesti ja samalla vahvistaa museoiden roolia luotettavan tiedon, kulttuuriperinnön ja yhteiskunnallisen ymmärryksen rakentajana.

Strategia 2027–2031 on laadittu näistä lähtökohdista. Työssä olemme tarkastelleet toimintaympäristön muutoksia ja hyödyntäneet skenaarioita vaihtoehtoisten tulevaisuuksien hahmottamiseen ja strategisten valintojen testaamiseen. **Strategiaa on rakennettu yhdessä Museoliiton ja FMA Creationsin hallitusten, konsernin johdon ja henkilöstön sekä museoalan edustajien kanssa.**

Missiomme säilyy kirkkaana: rakennamme yhdessä museoiden menestystä. Samalla **olemme päivittäneet visiomme johdattamaan meitä kohti tulevaisuutta ja visiomme on *jotta museossa on hyvä olla*.** Olemme määrittäneet kolme strategista tavoitetta, joiden avulla vahvistamme Museoliiton vaikuttavuutta, museoalan uudistumiskykyä sekä kestävää taloudellista ja toiminnallista perustaa.

Strategiakaudella **Museoliiton tehtävänä on olla entistä vahvemmin museoalan suunnannäyttäjä, kokoaja ja toimintaedellytysten rakentaja.** Se tarkoittaa valintoja, priorisointia ja yhteistyötä, mutta ennen kaikkea sitä, että pystymme tuottamaan jäsenillemme näkyvää arvoa ja vahvistamaan museoiden mahdollisuuksia menestyä myös vaikeammissa toimintaympäristön tilanteissa.

Jotta museossa on hyvä olla.

Museoliitto

Strategiamme 2027–2031

Jotta museossa on hyvä olla.

Ainutlaatuinen tehtävämme on

Rakennamme yhdessä museoiden menestystä.

Tavoiteltu visiomme on

Jotta museossa on hyvä olla.

Toteutamme tehtävämme kolmen strategisen tavoitteen kautta

1. Edunvalvonnan vahvistaminen
2. Museoalan uudistumiskyvyn edistäminen
3. Museoliiton taloudellisen kestävyyden vahvistaminen

Toimintaamme ohjaavat arvot ovat

Yhdessä · Rohkeasti · Kestävästi · Arvostaen

Museoliitto

Päivitetty visiomme

Vahvistamme museoiden asemaa arvostettuna ja erottamattomana osana yhteiskuntaa. Rakennamme ymmärrystä museoiden merkityksestä sivistykselle, hyvinvoinnille ja yhteiskunnalle sekä turvaamme niiden toimintaedellytyksiä myös tulevaisuudessa.

Ammattilaisilla on mahdollisuus kehittää osaamistaan ja tehdä merkityksellistä työtä museoiden ja yhteiskunnan tulevaisuuden hyväksi.

Jotta museossa on hyvä olla.

Museot huolehtivat siitä, että luotettava tieto, kulttuuriperintö ja sivistys ovat saavutettavia myös tekoälyn aikakaudella. Digitaaliset palvelut ja uudet teknologiat täydentävät museoiden tehtävää, mutta eivät korvaa inhimillistä kohtaamista, ymmärrystä ja yhteisöllisyyttä.

Museot ovat kaikille avoimia ja saavutettavia. Niissä on hyvä kohdata, kokea, oppia ja ymmärtää. Ne vahvistavat yhteisöjen hyvinvointia ja rakentavat yhteiskuntaan luottamusta, osallisuutta ja yhteistä muistia.

Toimintaympäristö vaatii meiltä enemmän

01 Kulttuurin yhteiskunnallinen asema on muutoksessa

Kulttuurin ja museoiden merkitystä arvioidaan yhä vahvemmin suhteessa niiden tuottamaan yhteiskunnalliseen arvoon. Samalla demokratian, luottamuksen ja yhteiskunnallisen keskustelun muutokset korostavat museoiden tehtävää tiedon, kulttuuriperinnön ja sivistyksen ylläpitäjinä. Museoiden on pystyttävä tekemään merkityksensä entistä näkyvämmäksi niin päätöksentekijöille kuin yleisöille.

02 Museoiden rahoituspohja muuttuu ja monipuolistuu

Julkisen talouden paineet heikentävät valtion ja kuntien rahoituksen ennakoitavuutta. Samalla EU-rahoituksen, yksityisen rahoituksen, kumppanuuksien ja oman tulonmuodostuksen merkitys kasvaa. Museoilta edellytetään uudenlaista rahoitusosaamista ja kykyä osoittaa toimintansa vaikuttavuus.

03 Museokentän toimintaedellytykset eriytyvät

Museoiden taloudelliset lähtökohdat, yleisöpohjat, uudistumiskyky ja mahdollisuudet hyödyntää uusia rahoitusmuotoja eroavat toisistaan yhä enemmän. Eriytyvä kenttä kasvattaa myös Museoliittoon kohdistuvien tarpeiden kirjoa ja haastaa rakentamaan koko kenttää yhdistäviä ratkaisuja.

04 Tekoäly ja digitalisaatio muuttavat museoiden toimintaa

Museoiden toimintatavat, yleisösuhteet, tiedonhallinta ja osaamistarpeet muuttuvat nopeammin kuin mikään aiempi teknologinen murros. Muutos koskee kokoelmien hallintaa, sisällöntuotantoa, asiakaskokemusta, johtamista, vaikuttamista ja tiedon saavutettavuutta. Museoliitolta odotetaan aktiivista roolia alan osaamisen vahvistamisessa, yhteisten pelisääntöjen rakentamisessa sekä muutoksen suunnannäyttäjänä.

Muuttuva toimintaympäristö kasvattaa tarvetta yhteiselle suunnalle: Museoliitolta odotetaan samanaikaisesti vahvempaa vaikuttamista, museoiden uudistumisen tukemista ja keinoja alan taloudellisen kestävyyden vahvistamiseen.

Museoliitto

Meillä on useita vahvuuksia, jonka päälle rakentaa tulevaa

VAHVUUTEMME

- Museoiden **vahva ammattitaito ja panos** alan kehittämiseen
- **Luottamuspääoma** ja asema **valtakunnallisena museoiden äänenä** sidosryhmien parissa
- **Edunvalvonnassa on saavutettu näkyviä tuloksia**, mahdollisuus tasonnostoon vaikuttavuusmallin ansiosta
- Konsernin perustaa on rakennettu määrätietoisesti, mahdollistaen entistä **ammattimaisemman johtamisen**
- Toistaiseksi vakaa **taloudellinen pohja**
- **Museokortti on alalle ainutlaatuinen voimavara** ja elinvoimatekijä niin mediana kuin liiketoiminnan ajurina

Mutta meillä on myös tärkeitä kehitysalueita

KEHITYSALUEEMME

- **Edunvalvonnan** intensiteetin vahvistaminen ja resursointi
- Museoliiton **arvon kirkastaminen** ja näkyväksi tekeminen, jäsenten kanssa tehtävän **dialogin vahvistaminen**
- Museotoimijoiden **eriytymisen huomioiminen** jäsenpalveluja suunnitellessa
- **Rakenteiden ja johtamismallien** selkeyttäminen ja yksinkertaistaminen
- Museoiden tukeminen **tekoälymurroksessa**

Skenaariot auttoivat muodostamaan strategiaa erilaisissa tulevaisuuksissa

REALITEETIT SKENAARIOISTA RIIPPUMATTA

Edunvalvonta on Museoliiton pysyvä ydintehtävä. Sen merkitys korostuu kaikissa tulevaisuuksissa ja edellyttää pitkäjänteistä resursointia.

Museoiden yhteiskunnallinen merkitys on tehtävä näkyväksi. Museoliiton tulee pystyä sanoittamaan museoiden arvo laajasti, ei vain taloudellisin perustein.

Kestävä taloudellinen pohja mahdollistaa strategiset valinnat. Rahoituspohjan monipuolistaminen vahvsitaa Museoliiton kykyä investoida tulevaisuuteen ja toimia pitkäjänteisesti muuttuvassa toimintaympäristössä.

Digitalisaatioon ja tekoälyyn tarvitaan aktiivinen rooli. Museoliitolta odotetaan suunnannäyttämistä, osaamisen vahvistamista ja yhteisten linjausten rakentamista.

MAHDOLLISUUDET, JOIDEN VARAAN VOIMME RAKENTAA

Museokortti on enemmän kuin tulonlähde; se on vahva brändi, data-alusta ja suora yleisösuhde.

Museoliiton kokoava rooli on ainutlaatuinen ja kykenevä yhdistämään kenttää yli museotyyppien, kokoluokkien ja rakenteiden.

Viestintä- ja vaikuttamiskyky antaa Museoliitolle vahvan aseman museoiden yhteiskunnallisen merkityksen puolustajana.

Uudet rahoitus- ja kumppanuusmallit tarjoavat mahdollisuuden vahvistaa sekä museoiden että Museoliiton toimintaedellytyksiä.

RISKIT, JOIHIN STRATEGIAN ON VASTATTAVA

Museokentän polarisaatio haastaa Museoliiton kyvyn palvella ja koota hyvin erilaisissa tilanteissa olevia museoita.

Talouden riippuvuus Museokortista tekee yhdestä merkittävästä vahvuudesta samalla strategisen riskikeskittymän.

Reaktiivisuuden loukku uhkaa, jos hyviä aikoja ei hyödynnetä tulevaisuuden toimintaedellytysten rakentamiseen.

Koulutuksen strateginen rooli on kirkastettava suhteessa jäsenkentän muuttuviin tarpeisiin.

01 Strategiset tavoitteet

1. Edunvalvonnan vahvistaminen

TAVOITE

Museoliitto vahvistaa museoiden yhteiskunnallista asemaa ja määrittää aktiivisesti museoista käytävää keskustelua.

Museoliitto rakentaa uskottavaa ja tietopohjaista näkemystä museoiden yhteiskunnallisesta merkityksestä sekä vaikuttaa siihen, miten museot ymmärretään, arvotetaan ja huomioidaan päätöksenteossa, rahoituksessa ja julkisessa keskustelussa.

TOIMENPITEET

- **Määritetään edunvalvonnan tavoitteet ja toimintamallit** sekä priorisoidaan keskeiset vaikuttamisen teemat.
- **Varmistetaan edunvalvonnan riittävä ja pitkäjänteinen resursointi**.
- **Kuvataan ja otetaan käyttöön selkeä kannanmuodostusprosessi**, joka mahdollistaa oikea-aikaisen ja uskottavan vaikuttamisen.
- **Vahvistetaan edunvalvonnan ajatusjohtajuutta ja tietopohjaa** ja hyödynnetään tietoa museoiden yhteiskunnallisen merkityksen osoittamisessa.
- **Kehitetään edunvalvonnasta viestimistä**, jotta Museoliiton vaikuttamistyö ja sen jäsenille tuottama arvo ovat nykyistä näkyvämpiä.
- **Vahvistetaan kulttuuriomaisuuden turvaamista kriisitilanteissa.**

2. Museoalan uudistumiskyvyn edistäminen

TAVOITE

Museoliitto vahvistaa museoiden kykyä uudistua ja menestyä muuttuvassa toimintaympäristössä.

Museoliitto ennakoi alan muutoksia, tunnistaa museoille avautuvia mahdollisuuksia ja tukee jäsenistöä uudenlaisten toimintatapojen ja osaamisen kehittämisessä. Se toimii kokoavana voimana, joka auttaa erilaisista lähtökohdista toimivia museoita uudistumaan ja hyödyntämään muutosta.

Museoliitto auttaa museoita hyödyntämään digitalisaation ja tekoälyn tarjoamia mahdollisuuksia vastuullisesti, eettisesti ja vaikuttavasti sekä varmistaa, että koko museoalalla on valmiudet toimia nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä. Museoliitto edistää myös ekologisesti, sosiaalisesti, kulttuurisesti ja taloudellisesti kestävää museoalaa.

TOIMENPITEET

- **Vahvistetaan Museoliiton ennakointikykyä** ja tuodaan toimintaympäristön muutoksia aktiivisesti jäsenistön hyödynnettäväksi.
- **Vahvistetaan museoalan valmiuksia hyödyntää digitalisaatiota ja tekoälyä** sekä edistetään yhteisten toimintatapojen rakentumista.
- **Edistetään kestäviä toimintatapoja museoalalla** ja tuetaan museoita kestävyyssiirtymän toteuttamisessa.
- **Kirkastetaan koulutuksen strateginen rooli** ja suunnataan koulutusta museoiden tulevaisuuden kannalta keskeisiin osaamistarpeisiin.
- Edistetään hyvien käytäntöjen, **osaamisen ja ratkaisujen jakamista** museoiden välillä ja vahvistetaan Museoliiton roolia alan yhteisenä kehittämisalustana.
- **Huomioidaan museokentän erilaiset lähtökohdat**, jotta uudistumisen mahdollisuudet eivät keskity vain vahvimmille toimijoille.

3. Museoliiton taloudellisen kestävyyden vahvistaminen

TAVOITE

Museoliitto varmistaa kestävät taloudelliset ja toiminnalliset edellytykset vaikuttavalle ja pitkäjänteiselle toiminnalleen.

Taloudellinen kestävyys ei ole päämäärä, vaan edellytys vaikuttavuudelle ja uskottavuudelle. Museoliitto tekee tietoisia valintoja resurssien käytössä, kehittää keskeisiä tulonlähteitään ja vahvistaa kykyään toimia myös epävarmassa toimintaympäristössä.

TOIMENPITEET

- **Monipuolistetaan konsernin tulopohjaa** ja etsitään uusia liiketoiminnan, kumppanuuksien ja rahoituksen mahdollisuuksia.
- **Vahvistetaan talouden ennakointia ja riskienhallintaa**, jotta konserni säilyttää toimintakykynsä erilaisissa toimintaympäristöissä.
- **Selkeytetään konsernin rakenteita ja resurssien kohdentamista** niin, että ne palvelevat mahdollisimman tehokkaasti yhteisiä strategisia tavoitteita.
- **Kasvatetaan ja kehitetään Museokorttia** sekä vahvistetaan sen asemaa museoiden kävijyyden ja elinvoiman edistäjänä.
- **Hyödynnetään Museokortin dataa ja yleisöymmärrystä** museoiden toiminnan, yleisötyön ja Museoliiton vaikuttamisen tukena.

Museoliitto